

Clive Sinclair,

ordenagailuak etxeetara iritsarazi zituen aitzindaria

Gaur egun guztiok ditugu etxeetan ordenagailuak, mahaigainekoak zein eramangarriak, edo finean ordenagailuak diren tabletak, kontsolak, telebista eta bozgorailu adimendunak, telefono mugikorrak... Ordenagailuen zabalkundearen eta aisiarako erabilera honen aurrendarigisa ziurrenik denoi Bill Gates edota Steve Jobs moduko izenak etorriko zaizkigu. Baina horiei garrantzirik kendu gabe ere, bada beste pertsona bat, ezezaguna izan arren gako izan zena eta horiek baino lehenagokoa dena, ordenagailuak gure etxeetan sartzeko joera abiarazi zuena: Sir Clive Sinclair, irailean zendua, eta 80ko hamarkadan asko zabaldutako Sinclair ZX Spectrum ordenagailuen sortzailea.

ARG.: Christian Payne/Flickr

Duela urte askotik hona, ordenagailuen industrian AEBko eta Ekialde Urruneko enpresak dira nagusi erabateko. Europako konpainien pisua oso txikia da merkatu horretan. Eta eman lezake beti izan dela horrela. Alabaina, PCen aurretiko [etxeko ordenagailuen](#) garaian, zeresan handia izan zuten Erresuma Batuko konpainiek, eta haien artean, bereziki, [Sinclair Research](#) enpresak. Izan ere, haren sortzaile [Sir Clive Sinclair](#)ri zor zaio ordenagailuak gure etxeetan masiboki lehenbizikoz sartzea 80ko hamarkadaren hasieran.

Clive Sinclair enpresari eta asmatzailea

Clive Marles Sinclair 1940an jaio zen, Londresen. Enpresaria eta asmatzailea, puntako gailu ezberdin ugari asmatu eta garatu zituen, sarritan bere garairako oso aurreratuak zirenak. Aurreratuegiak ere bai, eta, hori dela eta, haren produktuak itzelezko arrakastak zein erabateko porrotak izan zitezkeen.

1961ean, [Sinclair Radionics](#) enpresa sortu zuen, eta hamarkada batez irratia, anplifikadoreak eta [hi-fi](#) ekipoak egin zituen. 1965ean, poltsikoko

Igor Leturia Azkarate
Informatikaria eta ikertzailea

Sinclair ZX Spectrum
ordenagailua. Tebistara
konektatu behar zen.
ARG.: Wikipedia.

FM irrati bat egin zuen, [Micro-FM](#), mundu mailan gisa horretako lehenengoa izan zena. Baina, arazo teknikoak zirela eta, ez zuen merkatuaren erantzun onik jaso. 70eko hamarkadaren lehen erdian, kalkulagailuak izan ziren haren produktu eta apustu nagusia. 1972an, munduko lehen poltsikoko kalkulagailua merkaturatu zuen, [Sinclair Executive](#), oinarritzko funtzioekin, eta ikaragarri ongi saldu zen. 1975ean, [Black Watch](#) erloju digitala atera zuen. Arazo asko ematen zituenenez, galera ekonomiko handiak sortu zizkion enpresari, eta gobernuaren laguntza eta esku-hartzea onartu behar izan ziotuen ez kiebra egiteko. Orduetik, eta hamarkadaren amaiera bitartean, [polimetro digitalak](#) egin zituen, arrakasta erlatibo, eta [Microvision TV-1 tebista eramangarria](#) ere ekoizti zuen, zeinak galera gehiagorik ekarri baitzizkion enpresari. Azkenean, 1979an, Clive Sinclairrek erabat galdu zuen Sinclair Radionics-en gaineko kontrola, eta utzi egin zuen.

Hala ere, gainera zetorkiona ikusirik, 1975erako sortuta zuen Sinclair Instrument enpresa. Eta Radionics utzi eta Instrument-en kontrola hartzean, izena aldatu zion eta [Sinclair Research](#) jarri, eta etxeko ordenagailuak ekoizten jarri zituen indarrak.

*“Sinclair ZX Spectrum
ordenagailua izan zen
Sinclairren asmakizun
guztietan ikonikoena”*

Sinclair Research: etxeko ordenagailuen iraultza eta zabaltzea

80ko hamarkadaren aurretik, ordenagailuak makina handi eta garestiak izaten ziren, enpresa-munduan kalkulu-eraketarako erabiltzen ziren zerbitzari zentral handiak. 70eko hamarkadaren azken urteetan hasiak ziren mikroordenagailu izeneko ordenagailu txiki pertsonalak agertzen, nagusiki AEBko [Apple](#) eta [Commodore](#) moduko enpresen eskutik, eta [IBM](#) ere hasita zegoen bere [PC](#) saila prestatzen. Baina ordenagailu pertsonal txikiago horiek ere garestiak izaten jarraitzen zuten (1.000 dolar inguru) eta enpresetan eta gai serio-eraketarako zuten erabilera ia bakarra. Clive Sinclairren ikuspegia, aldiz, askoz

merkeagoak izango ziren eta etxeetan informatika ikasi eta programak egiteko izango ziren mikroordenagailuak egitea zen, benetako etxeko ordenagailuak alegia.

Bide horretan egindako lehenengo saiakerak 1980ko [ZX80](#) eta 1981eko [ZX81](#) izan ziren. Lehen 100 liberatik beherako prezioa zuen lehenengo ordenagailua izan zen, eta bigarrenak 70 libera balio zituen. Ahalmenez oso mugatuak baziren ere (1 kBko memoria soilik zuten!), BASIC programazio-lengoaia ikasteko eta saltseatzeko balio zuten eta arrakasta handia izan zuten, Erresuma Batuan batez ere baina baita hortik kanpo ere.

1982aren hasieran atera zuen bere asmakizun guztietatik ikonikoena eta bere bizitza osoko arrakastarik handiena: [Sinclair ZX Spectrum](#) ordenagailua. Aurrekoekiko hobekuntza nabarmenak zituen, bereziki memoria (16 edo 48 kBkoa zuen) eta koloretako grafikoak, prezio igoera oso nabarmenik gabe. Itxura polita eta erakargarria zuen, gomazko teklatura, BASIC programazio-lengoaia, programak

kasetetan gordetzen ziren eta telebistara konektatu behar zen.

“Sinclair ez zen aparretan bertan goxo gelditzekoa, eta gailu berritzaile ugari asmatu zuen”

Spectrum-aren salmentak ikaragarriak izan ziren, milioi bat unitate saltzera iritsi zen munduko lehenbiziko ordenagailua izan zen, eta haren eragina itzela izan zen. Gazte-belaunaldi oso batek ordenagailuak ezagutu zituzten harekin, eta programatzen ikasi ere bai. Ordenagailuei etxeetarako bidea erakutsi eta ireki zien. Eta ordenagailuen aisiarako erabilera hasi zuen: ordura artekoak erabilera profesionalera eta hezkuntzara bideratuak izan baziren, Spectrum-aren erabilera nagusia, aipatutako beste horiek baztertu gabe, jokoena izan zen. Joko mordo bat atera ziren harentzat, eta softwarezko

Poltsikoko FM irratia sortu zituen, mundu mailan gisa horretako lehenengoak. ARG.: Wikipedia.

Sinclair Executive, munduko lehen poltsikoko kalkulagailua. ARG.: Wikipedia.

bideo-jokoen industria abiarazten lagundu zuen European zein mundu osoan.

Hurrengo urteetan Spectrum-aren beste modelo batzuk atera zituen, eta guztien artean 5 milioitik gora Spectrum saldu ziren (kontuan izan gabe klon ez ofizialak).

Beste gailu batzuen porrota eta enpresaren gainbehera

Clive Sinclair ez zen, baina, aparretan bertan goxo gelditzekoa, eta gailu berritzaile gehiago asmatzen eta merkaturatzen jarraitu zuen. Ordenagailuei dagokionez, aisia eta jokoez haragoko ordenagailu serio eta profesionalagoen merkatuan sartu nahi izan zuen, zeina ordurako [IBM PC bateragarriak](#) ari baitziren eskuratzen, eta 1984an [Sinclair QL](#) ordenagailua atera zuen. Baina ez zuen behar bezain ongi funtzionatzen, eta, ondorioz, ez zuen funtzionatu merkatuan ere.

Ibilgailu elektrikoekiko interesa aspalditik zuen Clive Sinclairrek, eta 1985ean [Sinclair C5](#) jarleku bakarreko automobil elektrikoa atera zuen. Ideia ona bazen ere, hainbat arazo zituen. Eta telebista eramangarri batekin berriz ere saiatu zen, oraingoan [TV80](#) poltsikoko telebista lauarekin. Biek porrot egin zuten atera eta berehala.

ZX81 ordenagailua;
1 kB-ko memoria zuena. ARG.: Wikipedia.

Aipatutako hiru gailuek ekarritako galerengatik, Sinclair marka eta haren produktu guztiak Amstrad konpainia lehiakideari saldu behar izan zizkion. Sinclair konpainiak jarraitu zuen, baina apenas izan duen langilerik edo produktu esanguratsurik geroztik, eta bat ere ez ordenagailuekin zerikusia duenik. Sir Clive Sinclairri dagokionez, ordenagailuen aitzindari izanagatik, haietatik eta edozein IKTtatik aldendu zen, Internet, e-posta eta are ordenagailuak ia ez erabiltzeraino. Aurtengo irailaren 16an zendu zen, minbizia luzaz jasan ondoren.

Jenioa zen Clive Sinclair, beti gauza ezberdin, berri eta aurreratuekin ari zen asmatzaile nekaezina. Baina arrakasta izan zuen kasuetan, segituan lehiakideak sartu eta merkaturatu izan diote, eta, izan ez zuenetan, sarri arazoa zen produktuak aurreratuegiak zirela bere garairako. Ez du behar besteko errekonozimendurik edo arrakasta ekonomikorik izan, eta denbora gutxiz egon zen gailurrean. Baina eztabaida ezina da ordenagailuen hedatzean izan duen eragina. Eta haren ZX Spectrum-ak belaunaldi bateko gazte asko liluratu eta informatikaren edertasunaz eta aukerez jabetzera eramane zituen, euren bizitzak aldatu eta informatikara bideratzeraino, artikulu hau sinatzen duen hau barne. Eskerrik asko, Sir Clive Sinclair. ●

Jarleku bakarreko ibilgailu elektrikoa ere asmatu zuen:
Sinclair C5. ARG.: Wikipedia.